

BAZTECH – BAZA DANYCH O ZAWARTOŚCI POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH

Lidia Derfert-Wolf
Biblioteka Główna Akademii
Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy

*Czasopisma techniczne, baza danych BazTech,
szkoły wyższe, instytuty naukowo-badawcze*

Rozwój technologii informacyjnych, a szczególnie CD-ROM i Internetu, w latach dziewięćdziesiątych i możliwość dostępu do zagranicznych komercyjnych baz danych, ukazały w pełni dotkliwy brak polskich źródeł bibliograficznych dotyczących naukowej literatury technicznej. Informacje można było czerpać jedynie z *Bibliografii Zawartości Czasopism* (BZCz), która rejestrowała artykuły z tej dziedziny w wyborze. Warto dodać, że w tym czasie istniały już bazy bibliograficzne z innych dziedzin¹, a potrzeba stworzenia źródła wspomagającego wyszukiwanie literatury z nauk technicznych² była szeroko dyskutowana w środowisku. W OIN PAN powstał nawet cenny projekt serwisu informacyjnego PSJC (Polish Scientific Journal Contents), rejestrującego zawartość polskich czasopism naukowych publikowanych przez instytuty PAN i zorientowanego głównie na użytkowników zagranicznych³. Jego idea została zrealizowana przy tworzeniu bazy PSJC w zakresie nauk biologicznych i rolniczych⁴ oraz częściowo wykorzystana przy rozwiązaniach technicznych omawianej tu bazy BazTech.

Koncepcja bazy – historia i stan obecny

Inicjatywę zrealizowania postulatów środowiska podjęła grupa bibliotekarzy z Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, Politechniki Szczecińskiej i Wojskowej Akademii Technicznej, która w 1997 r. opracowała wstępne założenia tworzenia bazy danych rejestrującej zawartość polskich czasopism technicznych⁵. Projekt zawierał krótki opis metody doboru tytułów czasopism do

¹ SIGŹ, AGRO, PSJC (nauki biologiczne i rolnicze), Polska Bibliografia Lekarska, Polska Bibliografia Wojskowa.

² Jediną bazą z zakresu nauk technicznych była wtedy SYMPO (obecnie SYMPO.net), rejestrująca materiały konferencyjne bez opisów referatów z konferencji.

³ Gromek A., Szczęch W.: *Baza danych o zawartości polskich czasopism naukowych (PSJC)*. W: *II Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej*. Jastrzębie Zdrój 14-16 września 1993. Materiały konferencyjne, s. 71-76.

⁴ Majewska H., Rykaczewska-Wiorogórska B., Zapendowski M.: *Organizacja tworzenia i dystrybucji w Internecie bibliograficznych lub faktograficznych baz danych*. W: *Infobazy'99. Bazy danych dla nauki*. Materiały z konferencji organizowanej pod patronatem Komitetu Badań Naukowych, Gdańsk 30 sierpnia – 1 września 1999 r., Centrum Informatyczne TASK, Gdańsk 1999, s. 511-516.

⁵ Derfert-Wolf L., Kottowski W.: *Baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych – projekt*. W: *IV Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej*. Zakopane 2-5 września 1997 r. Materiały konferencyjne, s. 271-274.

analizy, strukturę rekordu oraz rozwiązania techniczne. Propozycję współpracy w realizacji tych założeń skierowano do wszystkich bibliotek uczelnianych o profilu technicznym. Główne cele tworzenia „Bazy danych o zawartości polskich czasopism technicznych” określono następująco:

- dostarczenie w miarę kompletnego źródła informacji o polskich publikacjach w czasopismach z zakresu szeroko pojętych zagadnień nauk technicznych,
- promocję dorobku polskiej myśli naukowej i technicznej,
- nieodpłatne udostępnianie bazy danych w sieci Internet,
- usprawnienie procesów wypożyczeń międzybibliotecznych.

Przystąpienie do tworzenia bazy zadeklarowało pierwotnie 14 bibliotek uczelnianych, zgłaszając jednocześnie bardziej szczegółowe propozycje metodologiczne oraz akcentując konieczność zdobycia środków finansowych na realizację projektu spoza budżetów bibliotek. Następnie deklarację współpracy złożyły jeszcze 3 biblioteki oraz 3 branżowe ośrodki informacji naukowo-technicznej.

Kolejnym działaniem, realizowanym już w gronie 20 instytucji, były prace przygotowawcze realizacji projektu, które miały być podstawą do złożenia wniosku do Komitetu Badań Naukowych (KBN) o dofinansowanie projektu. Na wstępie dokonano wyboru czasopism do indeksowania. Lista tytułów powstała na podstawie zbiorczego wykazu czasopism prenumerowanych przez biblioteki współpracujące, w ramach którego dokonywano kolejnych selekcji. Wykluczono czasopisma popularne, indeksowane w PSJC⁶ oraz indeksowane w BZCz (wybór). Dodatkowymi kryteriami doboru czasopism było ich wykorzystanie w bibliotekach akademickich, poziom publikacji, występowanie tytułów, streszczeń i słów kluczowych w języku polskim i angielskim. Selekcji nie podlegały wydawnictwa własne ośrodków współpracujących – wszystkie są indeksowane w bazie. Ostateczna lista zawierała w 1998 r. 250 tytułów czasopism.

Przyjęto zasadę rejestrowania zawartości czasopism począwszy od 1998 r. Każda z instytucji współpracujących otrzymała wykaz czasopism do indeksowania, które prenumerowała we własnym zakresie. Ustalono, że podstawą dokumentowania będą oryginalne artykuły z czasopism, a rejestracji będą podlegały podstawowe dane bibliograficzne uzupełnione o streszczenia i słowa kluczowe w języku polskim i angielskim oraz informacje o miejscu zatrudnienia i adresie e-mail autora, jeśli takie dane występują w czasopiśmie. Jeśli w czasopiśmie nie występują słowa kluczowe w języku polskim, osoby indeksujące dodają je w miarę możliwości. W celu ujednolicenia elementów opisu artykułu oraz sposobu ich zapisu w bazie danych opracowano wewnętrzne instrukcje i zalecenia, oparte na obowiązujących normach bibliograficznych.

W zakresie oprogramowania podjęto współpracę z Instytutem Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN, który tworzy bazę PSJC oraz Centrum Informatycznym Uniwersytetu Warszawskiego (CIUW). Specjalnie dla projektu BazTech zmodyfikowane zostały narzędzia wykorzystane w PSJC⁷. Z technicznego punktu widzenia tworzenie bazy obejmuje następujące etapy:

⁶ *Polish Scientific Journal Contents* (nauki biologiczne i rolnicze).

⁷ Derfert-Wolf L., Tomczak E., Matuszewski Sz.: *BAZTECH – baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych. Stan obecny i plany rozwoju*. W: *Infobazy'02 „Bazy danych dla nauki”*. Materiały z III konferencji organizowanej pod patronatem Komitetu Badań Naukowych. Gdańsk-Sobieszewo, 24-26 czerwca 2002, s. 129-137

- opracowanie rekordów w ośrodkach współpracujących za pomocą programu „Redaktor”,
- przesłanie rekordów (FTP) do Koordynatora w Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy.
- scalenie i weryfikacja danych w ośrodku Koordynatora za pomocą programu „Koordynator”,
- przesłanie danych na serwer Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW)⁸.

Ostatnim etapem przygotowawczym było opracowanie tekstu „Porozumienia o współpracy” pomiędzy uczelniami i instytutami naukowo-badawczymi, które podpisano w 1998 r.⁹ Koordynatorem przedsięwzięcia została Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy. Przedmiotem „Porozumienia” jest określenie praw i obowiązków jego sygnatariuszy, warunków współpracy przy realizacji projektu, podziału kosztów pomiędzy wszystkie instytucje uczestniczące, wydatkowania środków pozyskanych z zewnątrz oraz zasad dostępu do bazy danych. Strony „Porozumienia” dopuszczają możliwość włączenia do realizacji projektu innych uczestników¹⁰. Obecnie BazTech tworzą następujące instytucje¹¹: Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy (Koordynator), Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Akademia Morska w Szczecinie, Instytut Obróbki Skrawaniem w Krakowie, Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie, Politechnika Białostocka, Politechnika Gdańska, Politechnika Krakowska, Politechnika Lubelska, Politechnika Opolska, Politechnika Poznańska, Politechnika Szczecińska, Politechnika Śląska w Gliwicach, Politechnika Świętokrzyska w Kielcach, Politechnika Warszawska, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Zielonogórski, Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie.

Z uwagi na podkreślaną przez wszystkie biblioteki konieczność dofinansowania realizacji projektu ze środków zewnętrznych Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy złożyła wniosek do KBN o dofinansowanie w ramach zadań dotyczących rozbudowy i udostępniania baz danych o charakterze regionalnym lub ogólnokrajowym w sieciach komputerowych, który w 1998 r. został rozpatrzony pozytywnie, dając jednocześnie podstawę do tworzenia bazy. W następnych latach głównym źródłem dofinansowania były środki przyznawane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu w ramach DWB. W 2005 r. projekt zyskał poparcie Ministerstwa Nauki i Informatyzacji, które przyznało środki finansowe na rozwój BazTech w ramach SPUB dla Biblioteki Wirtualnej Nauki utrzymywanej przez ICM UW.

⁸ Baza była na początku utrzymywana przez Centrum Informatyczne UW, a od 2001 r. przez ICM UW.

⁹ W 2002 r. podpisano podobne porozumienie dotyczące kontynuacji współpracy na kolejne 36 miesięcy.

¹⁰ Derfert-Wolf L.: *Współpraca bibliotek i ośrodków inte w tworzeniu bazy danych BAZTECH. W: Współpraca bibliotek naukowych w zakresie obsługi użytkowników*. Konferencja naukowa, Warszawa 23-24 września 2002 r. <<http://ebib.oss.wroc.pl/matkonf/pw/referaty/LDerfert-Wolf.pdf>>

¹¹ W pierwszym roku realizacji projektu uczestniczył też Instytut Włókien Naturalnych w Poznaniu. Politechnika Warszawska przystąpiła w 2000 r., a Akademia Górniczo-Hutnicza w 2005 r.

Koncepcja i wstępne założenia tworzenia „Bazy danych o zawartości polskich czasopism technicznych” BazTech zostały w pełni zrealizowane. Dzięki pierwszej dotacji KBN baza mogła być udostępniona w sieci Internet już w styczniu 1999 r. Kolejne dotacje DWB – dużo niższe – nie pozwoliły już na zadowalającą jej aktualizację i rozwój oprogramowania zgodny z postępem technologicznym. Mimo to napelnianie bazy rekordami odbywa się do dziś w sposób ciągły, także dzięki zaangażowaniu bibliotek współpracujących, które aktualizują bazę w stopniu niezależnym od wysokości dotacji, uznając ją za cenne źródło informacji.

Organizacja pracy i koncepcja tworzenia BazTech podlega stałemu rozwojowi. W 2002 r. zainicjowano współpracę z wydawcami czasopism i zeszytów naukowych (serii) indeksowanych w bazie, do których skierowano prośby o przesyłanie elektronicznych wersji opisów bibliograficznych ze streszczeniami i słowami kluczowymi przed publikacją wersji drukowanej oraz o umieszczenie na stronach www i w swoich czasopismach informacji o rejestrowaniu danego tytułu w BazTech. Czynną współpracę podjęliśmy z niewielką liczbą redakcji, ale uznajemy to za początek działań. Widać z doświadczeń, że wystąpienia do wydawców/redakcji należy powtarzać (zmiany personalne). Korzystać też trzeba z bezpośrednich kontaktów w uczelniach, m.in. podczas konferencji i innych spotkań. Takie kontakty, a najlepiej prezentacja bazy z uwypukleniem promocji danego czasopisma, dają niekiedy nieoczekiwane pozytywne rezultaty. Są redakcje, które do dziś nie reagują na nasze prośby, ale są i takie, które specjalnie dla BazTech tłumaczą streszczenia i słowa kluczowe na język angielski/polski albo poszerzają wymagania dla autorów artykułów. Coraz częściej redakcje czasopism, których brak w BazTech, zgłaszają chęć współpracy. Czasopisma takie są rejestrowane pod warunkiem spełnienia podstawowych kryteriów wymienionych wcześniej, występowania tytułu na listach czasopism punktowanych w ramach oceny parametrycznej jednostek naukowych przez zespoły KBN oraz dostarczania przez redakcję niezbędnych danych w formie elektronicznej. Do wzrostu liczby tytułów indeksowanych w BazTech przyczyniło się również poszerzanie grona bibliotek współpracujących oraz kontakty z Instytutem Bibliograficznym Biblioteki Narodowej. Po szczegółowych analizach okazało się bowiem, że znaczną część tytułów dublowano w BazTech i BZCz. Od 2004 roku BN zaprzestała indeksowania specjalistycznych czasopism technicznych (w dziale techniki pozostały artykuły z czasopism ogólnych), wspierając jednocześnie instytucje tworzące BazTech w staraniach o środki finansowe w MNil. Priorytetem w poszerzaniu listy tytułów czasopism rejestrowanych w BazTech jest dodawanie, w miarę możliwości finansowych, tytułów pierwotnie analizowanych w BZCz.

Od początku realizacji projektu pewnym zmianom ulegało również oprogramowanie do wprowadzania danych oraz sposób ich prezentacji w sieci. W 2004 r. uruchomiono nową witrynę internetową – w wersji językowej polskiej i angielskiej – wzbogaconą o wiele przydatnych informacji o bazie, statystykę, informacje dla wydawców czasopism, „linki” do innych polskich baz bibliograficznych oraz mapę serwisu. Kolejną nowością było wprowadzenie informacji o prenumeratach danego tytułu czasopisma (wg roczników) spośród instytucji współpracujących (rys. 5-7). Dane o prenumeratach wprowadzane są centralnie na podstawie wykazów przesyłanych przez biblioteki współpracujące. Taka funkcja w bazie usprawni proces wypożyczeń międzybibliotecznych. Użytkownik ma możliwość sprawdzenia wszystkich danych teleadresowych wypożyczalni międzybibliotecz-

nej danej biblioteki. Rozwojowi podlega również sposób prezentacji danych w sieci. Przy tytułach czasopism indeksowanych (na liście alfabetycznej oraz w rekordach artykułów) dodano oznaczenia „Selected full texts” przy tytułach, których wybrane roczniki występują w sieci w wersji pełnotekstowej na witrynach wydawców/redakcji. Dostęp do nich uzyskuje się poprzez „link” do tej witryny z rekordów w BazTech. Rekordy czasopism wzbogacono ponadto o dane teleadresowe redakcji, uwagi oraz okładki czasopism w formie pliku graficznego. Dane te są sukcesywnie wprowadzane do bazy. Zamieszczanie plików graficznych wymaga zgody wydawcy/redakcji i dostarczenia ich przez właścicieli.

Charakterystyka bazy¹²

Baza danych BazTech obejmuje polską literaturę z zakresu inżynierii, techniki oraz w wyborze nauk ścisłych i ochrony środowiska. Zawiera opisy bibliograficzne wraz ze streszczeniami z 316 tytułów i liczy obecnie pięćdziesiąt tysięcy rekordów. Rejestruje artykuły od 1998 r. z wybranych czasopism, wydawnictw własnych ośrodków współpracujących oraz materiałów konferencyjnych publikowanych w tych wydawnictwach. Spośród 316 indeksowanych tytułów 287 występuje na listach czasopism punktowanych przez KBN. Na liście czasopism BazTech znajdują się również czasopisma polskie z zakresu nauk technicznych i ścisłych, które są rejestrowane przez „listę filadelfijską” indeksu cytowań (ISI).

Do bazy wprowadzane są rekordy:

- czasopism/zeszytów naukowych, zawierające: tytuł czasopisma, nazwę, adres, URL witryny internetowej oraz e-mail wydawcy, ISSN, częstotliwość, informacje o zmianach w tytule, informacje o prenumeratach danego tytułu (wg roczników);
- artykułów: tytuł artykułu w języku polskim, angielskim (lub innym), nazwiska autorów, tytuł czasopisma, rok publikacji, opis fizyczny, słowa kluczowe w języku polskim i angielskim, miejsce zatrudnienia oraz e-mail pierwszego autora, język publikacji, typ dokumentu, streszczenia w języku polskim i angielskim.

W rekordach artykułów występują tylko te elementy, które zostały zamieszczone w czasopiśmie. Wyjątkowo dodawane są niekiedy słowa kluczowe w języku polskim.

Baza jest posadowiona na serwerze ICM UW wraz z innymi zasobami w ramach projektu „Biblioteka Wirtualna Nauki” <http://vls.icm.edu.pl/>. Strona BAZTECH (rys. 1) zamieszczona jest w sieci Internet pod adresem <http://baztech.icm.edu.pl/>, a zasoby bazy udostępniane są w sieci bezpłatnie.

Wyszukiwanie w bazie odbywa się za pośrednictwem przeglądarek internetowych i oparte jest na ogólnie przyjętych zasadach przeszukiwania bibliograficznych baz danych. Użytkownik ma do dyspozycji dwie metody (rys. 2):

- wypełnianie formularza wg dowolnych parametrów,
- przeglądanie indeksów.

Poniżej formularza zamieszczono skróconą instrukcję wyszukiwania w formie „Podpowiedzi”. Obszerna instrukcja znajduje się w dziale „Pomoc”. Ponadto nad każdym okienkiem do wpisywania odpowiednich terminów umieszczono przykład prawidłowego sformułowania pytań do bazy.

¹² Wg stanu z 25 kwietnia 2005 r.

Baza danych o zawartości czasopism technicznych

Informacja dla wydawców czasopism

Lista indeksowanych czasopism

Mapa serwisu

Informacje o bazie

Wyszukiwanie

Kontakt

Linki

Statystyka

"Baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych"

BazTech jest bibliograficzno-abstrakcyjną bazą danych rejestrującą tytuły artykułów z polskich czasopism z zakresu nauk technicznych oraz z wybranych czasopism z zakresu nauk ścisłych i ochrony środowiska

Baza rejestruje artykuły z ponad 300 czasopism od 1998 r

Celem tworzenia bazy jest

- zaspokojenia potrzeb informacyjnych użytkowników w zakresie naukowej literatury technicznej,
- promocja dorobku polskiej myśli naukowej i technicznej,
- wspomaganie wypożyczeń międzybibliotecznych.

Dostęp do bazy jest bezpłatny

[» więcej informacji](#)

(c) Wszelkie prawa zastrzeżone przez Porozumienie bibliotek i ośrodków i nte

Baza utrzymywana i dystrybuowana przez ILM UW i wterow.witnaw

Data utworzenia serwisu: 28.01.1999 r., zmiana wyglądu i układu: 20.04.2004 r.

Ostatnia aktualizacja: 20.07.2009 r.

Internet

Rys. 1. Witryna internetowa BazTech – strona główna

Baza danych o zawartości czasopism technicznych

Strona główna Pomoc Indeks tytułów czasopism Indeks słów kluczowych w języku polskim Indeks słów kluczowych w języku angielskim

Autor: np. Kowalski, R. albo kowański albo kowałsk

Słowa z tytułu artykułu: np. środowisk albo srodowia albo pcv, pvc, pcw

AND AND

Słowa kluczowe w języku polskim: np. cement portlandzki albo cement albo %portlandzki

AND AND

Słowa kluczowe w języku angielskim: np. heat pump albo heat albo %pump

AND AND

Czasopismo: np. postępy fiz

Rok publikacji:

Typ dokumentu:

Język dokumentu:

Podpowiedzi:

Wyszukiwanie w bazie odbywa się przez wypełnianie formularza lub korzystanie z indeksów

Przy wypełnianiu formularza obowiązują następujące zasady ogólne (szczegółowy opis w [Pomocy](#)):

- domyślnym operatorem między wszystkimi polami jest operator AND (i),
- przecinek pomiędzy kilkoma wyrażeniami w jednym polu jest równoważny operatorowi OR (lub),
- w polach "Autor", "Słowa z tytułu artykułu", "Słowa kluczowe" można używać znaków polskich lub łacńskich w polu "Czasopismo" należy używać wyłącznie polskich znaków,
- we wszystkich polach można wpisywać całe słowo (w polach "Słowa kluczowe" - wyrażenie) lub początek (bez znaków "maskowania" końcówek),
- % oznacza dowolny ciąg znaków, przydatny do słowotwa w polach "Słowa kluczowe",
- w polu "Słowa z tytułu artykułu" nie można wpisywać wyrazów, każde słowo należy wpisać w osobnym polu

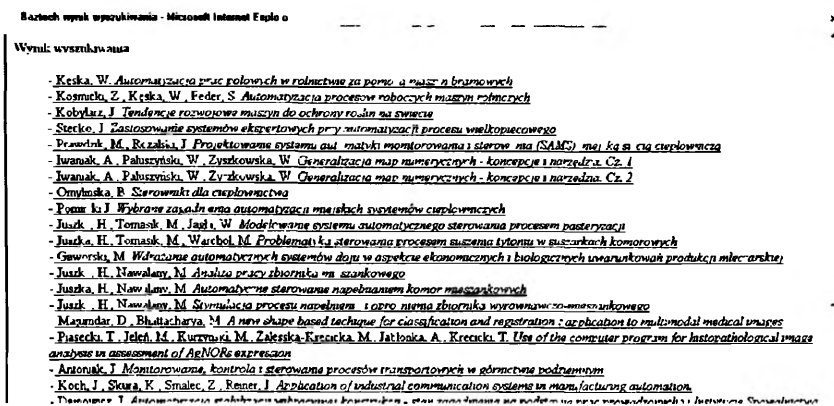
(c) Wszelkie prawa zastrzeżone przez Porozumienie bibliotek i ośrodków i nte

Baza utrzymywana i dystrybuowana przez ILM UW i wterow.witnaw

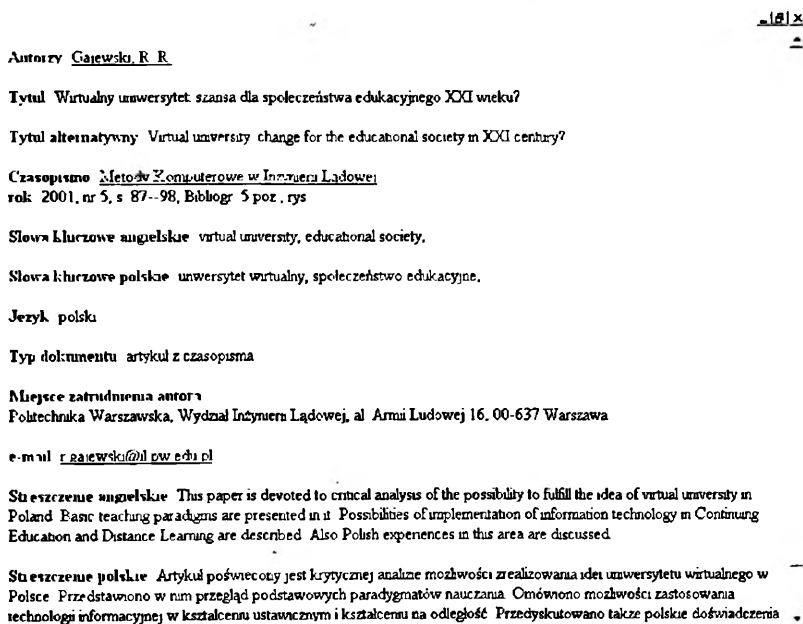
Internet

Rys. 2. BazTech – formularz do wyszukiwania danych i indeksy

Formularz wyszukiwawczy zawiera większość elementów rekordu artykułu. Techniki wyszukiwania opierają się m.in. na stosowaniu operatorów Boole'a, „maskowaniu” końcówek, pobieraniu niektórych elementów opisu z indeksów słów kluczowych. Użytkownik otrzymuje listę tytułów spełniających kryteria wyszukiwawcze (rys. 3). Lista zawiera skrócone opisy bibliograficzne: nazwiska autorów oraz tytuł publikacji. Wszystkie pozycje listy są aktywnymi „linkami” umożliwiającymi bezpośrednie połączenie z pełnym opisem bibliograficznym zawierającym elementy wymienione wcześniej (rys. 4). Dodatkowym ułatwieniem jest możliwość dalszego nawigowania w bazie dzięki temu, że zapisy z wybranych pól (nazwiska autorów, tytuł czasopisma) występują w postaci aktywnych „linków”. W ten sposób można łatwo przemieszczać się z jednego rekordu na przykład do innych prac danego autora, innych publikacji w danym czasopiśmie, a e-mail autora umożliwia bezpośredni kontakt z twórcą publikacji.

Rys. 3. Lista wyszukanych artykułów – opisy skrócone

Rys. 4. Ostateczny rezultat wyszukiwania – pełny opis bibliograficzny artykułu ze słowami kluczowymi i streszczeniami

Druga metoda wyszukiwania polega na przeglądaniu indeksów: tytułów czasopism, słów kluczowych w języku polskim i słów kluczowych w języku angielskim. Każdy indeks otwiera się we własnym okienku, co pozwala na wygodne przeglądanie listy terminów i prowadzenie bardziej zaawansowanych wyszukiwań. W rezultacie użytkownik otrzymuje odpowiednią listę według układu alfabetycznego, którą można dalej przeglądać otrzymując:

- rekord czasopisma z „linkami” do roczników zindeksowanych dotychczas w bazie oraz innymi elementami opisu, m.in. wykazem prenumeratorów (rys. 5-7),
- opisy bibliograficzne artykułów, w których występuje poszukiwane słowo kluczowe (rys. 4).

Baztech wynik wyszukiwania - Microsoft Internet Explorer

Informacje o czasopiśmie

Tytuł. Journal of Technical Physics

Wydawca Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN

Adres ul. Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa tel 48-22) 826-60-22 fax (48-22) 826-98-15

ISSN 0324-8313

Typ czasopisma Kwartalnik

Witryna wydawcy <http://ftp.ippt.gov.pl/index.html>

Adres poczty elektronicznej wydawcy. publikac@ippt.gov.pl

Artykuły z lat [1998](#) [1999](#) [2000](#) [2001](#) [2002](#) [2003](#) [2004](#).

Prenumeratory roczników [1998](#) [1999](#) [2000](#) [2001](#) [2002](#) [2003](#) [2004](#).

Rys. 5. Rezultat wyszukiwania wg „listy czasopism” – rekord tytułu czasopisma

Informacje o prenumeratorach

- [Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej](#)
- [Biblioteka Główna Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy](#)
- [Biblioteka Główna i Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej](#)
- [Biblioteka Główna Politechniki Krakowskiej](#)
- [Biblioteka Główna Politechniki Białostockiej](#)
- [Biblioteka Główna Politechniki Poznańskiej](#)
- [Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej](#)
- [Biblioteka Główna Politechniki Świętokrzyskiej](#)
- [Biblioteka Główna Uniwersytetu Zielonogórskiego - Biblioteka Nauk Technicznych, Ścisłych i Ek](#)
- [Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej](#)

Rys. 6. Wykaz bibliotek prenumerujących wybrany rocznik danego czasopisma

Informacje o bibliotece

Nazwa: Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej

Adres: ul. Kaszubska 23, 44-100 Gliwice

Telefon (32) 237-21-68, fax (32) 237-15-51, (32) 237-12-69

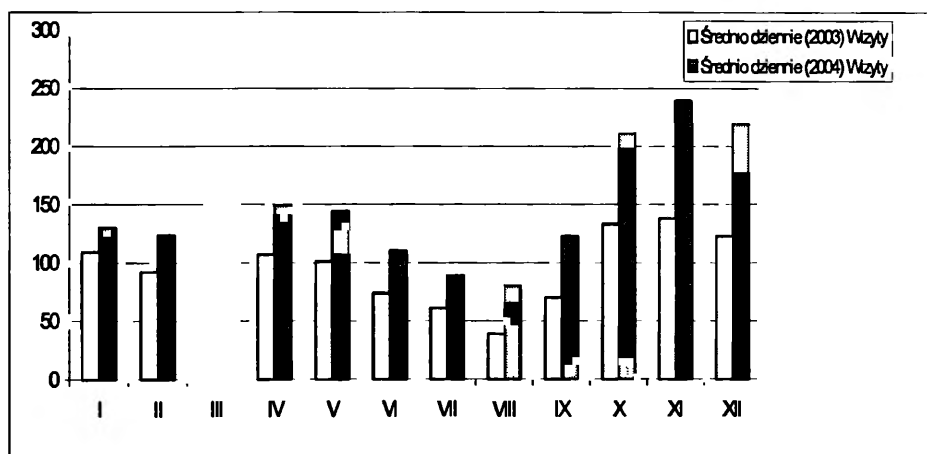
Witryna: <http://www.polsl.pl/alma.mater/biblioteka.html>

Adres email: wypozycz@bibgl.polsl.gliwice.pl

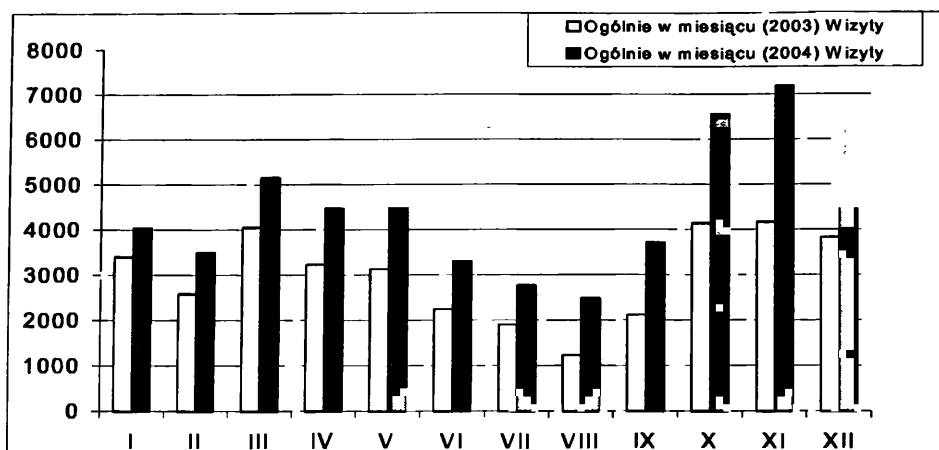
Rys. 7. Informacje o bibliotece prenumerującej wybrany rocznik danego czasopisma

Wykorzystanie i promocja bazy

O wykorzystaniu bazy najlepiej świadczą dane statystyczne. W tabeli 1 przedstawiono porównanie średniej dziennej liczby wizyt w latach 2003-2004, a w tabeli 2 ogólne liczby wizyt w poszczególnych miesiącach w latach 2003-2004. W 2004 r. zarejestrowano ogółem 54 516 wizyt (w 2003 r. – 36 030) oraz 609 479 pobranych plików (w 2003 r. – 470 163). Ze szczegółową analizą wykorzystania bazy można zapoznać się w dziale „Statystyki” na stronie głównej witryny BazTech.

Tab. 1. Statystyka wykorzystania BazTech w latach 2003-2004 – średnia liczba wizyt dziennie

Tab. 2. Statystyka wykorzystania BazTech w latach 2003-2004 – ogólna liczba wizyt w miesiącu

Innym wskaźnikiem popularności BazTech są „linki” umieszczone na stronach internetowych niemal wszystkich polskich bibliotek akademickich, wielu publicznych, a nawet szkolnych. Baza polecana jest również przez inne bazy (np. bibliografię narodową w BN), serwisy tematyczne, portale, witryny organizacji (np. NOT) i wiele innych. Informacja o BazTech znalazła się również w ważnych zagranicznych serwisach tematycznych (w niektórych w wyniku jej zgłoszenia przez Koordynatora, a następnie pozytywnej recenzji redaktora serwisu). Z najbardziej prestiżowych warto wymienić:

- EEVL The Internet Guide to Engineering, Mathematics and Computing (<http://www.eevl.ac.uk/>),
- ViFaTec Virtuelle Fachbibliothek Technik (<http://vifatec.tib.uni-hannover.de/index.php3?L=e>),
- UNESCO Libraries Portal: Reference/Bibliographies/Europe (http://www.unesco.org/webworld/portal_bib/Reference/Bibliographies/Europe/index.shtml),
- Slavic and East European Library (<http://door.library.uiuc.edu/spx/resources/poland.htm>).

Zgłaszanie BazTech do najpopularniejszych portali i internetowych katalogów tematycznych oraz współpraca z wydawcami/redakcjami czasopism, które umieszczają informacje o BazTech w ich wersjach drukowanych oraz na witrynach internetowych należy do działalności promocyjnej. W niektórych czasopismach ukazał się tekst o bazie, specjalnie przygotowany przez Koordynatora.

Podsumowanie

Na zakończenie warto podkreślić kilka zalet – mimo wielu jeszcze niedociągnięć – projektu BazTech i samej bazy:

- sposób tworzenia bazy: współpraca wielu bibliotek, wydawców i redakcji czasopism;

– skupienie w jednym miejscu w sieci informacji o zawartości najważniejszych polskich czasopism z zakresu nauk technicznych – wiele z nich posiada własne witryny ze spisami treści, ale informacje te są rozproszone;

– posadowienie bazy w ICM UW łącznie z innymi zasobami w ramach „Biblioteki Wirtualnej Nauki”;

– rejestracja publikacji dostępnych na terenie kraju, a więc łatwo osiągalnych dla krajowych użytkowników.

Z powyższymi zaletami wiążą się możliwości i kierunki dalszego rozwoju bazy:

– przeszukiwanie BazTech poprzez wspólny interfejs wyszukiwawczy dla baz danych na serwerze ICM UW;

– wzbogacenie opisów artykułów o bibliografie załącznikowe – w ten sposób baza ma szansę stać się narzędziem badań bibliometrycznych;

– wzbogacenie opisów czasopism o punktację zespołów KBN;

– poszerzenie typów dokumentów rejestrowanych o prace doktorskie i magisterskie z zakresu nauk technicznych;

– zamawianie artykułów w bibliotekach prenumerujących dane tytuły czasopism w elektronicznych systemach wypożyczeń międzybibliotecznych;

– rozbudowa opcji informowania o tych artykułach, które istnieją w sieci w wersji pełnotekstowej (bez względu na miejsce ich posadowienia);

– współpraca z NUKAT.

Potwierdzeniem słuszności takiej organizacji tworzenia bazy BazTech są przykłady podobnych działań za granicą. Między 1996 a 2000 rokiem zmniejszyła się rejestracja bibliograficzna artykułów z czasopism w bibliografiach narodowych – są one przedmiotem zainteresowania bibliografii specjalnych współtworzonych przez wiele instytucji, najczęściej bibliotek i centrów informacyjnych. Tak jest w Finlandii, Izraelu, Czechach, na Litwie. Według Jadwigi Sadowskiej bibliografie dziedzicowe w Polsce wymagają podjęcia działań kooperacyjnych, których efektem byłyby wspólnie tworzone bazy danych. Wiele bibliotek w Polsce ma odpowiednie warunki techniczne, są odpowiednie ustalenia normalizacyjne i przy podziale materiału między kilka bibliotek na pewno można by było zmniejszyć koszty, przyspieszyć prace i uniknąć ich dublowania¹³.

Summary

The article presents the concepts of developing, present stage, and perspectives of development of the BAZTECH - database of the Polish technical journals' contents. This database was established within the project being realised by 21 academic libraries and information centres, co-ordinated by the Academy of Technology and Agriculture in Bydgoszcz. Currently it includes 316 titles of journals and scientific volumes. It presents information about publishers, bibliographical descriptions of articles, keywords and abstract in Polish and English languages, information about subscribers of individual titles by volumes. The database is established in the Interdisciplinary Centre for Mathematical and Computational Modelling, University of Warsaw (ICM UW), available at: <http://baztech.icm.edu.pl/>

¹³ J. Sadowska: *Bibliografia w Polsce na tle tendencji międzynarodowych*. [dok. elektr.] „Biuletyn EBIB” nr 8/2003 (48) wrzesień. Dostęp <http://ebib.oss.wroc.pl/2003/48/sadowska.php> [dostęp: 24.04.2005 r.].